

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 17 września 2015 r. (k. 2-5) powód J. R. domagał się zasądzenia od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwoty 86.400 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 10 stycznia 2015 r. W uzasadnieniu powód wyjaśnił, iż w dniu 29 maja 2014 r. zawarł z pozwaną umowę nr (...), na podstawie której zobowiązał się do sprzedaży pozwanej 800 t pszenicy za cenę 720 zł za 1 tonę. Zgodnie z umową powód był obowiązany do wydania pozwanej towaru do dnia 30 sierpnia 2014 r. z magazynu w K.. Powód podał przy tym, iż według §4 pkt 9 umowy w przypadku niezrealizowania kontaktu w całości z winy pozwanej, powód miał prawo do odszkodowania w wysokości 15% wartości nieodebranego towaru tytułem kary umownej. Do dnia 30 sierpnia 2014 r. pozwana nie wywiązała się z obowiązku odebrania zamówionego towaru, co uzasadnia naliczenie kary umownej. Pismem z dnia 12 września 2014 r. powód dodatkowo wezwał pozwaną do odebrania towaru. Po kilku dniach pozwana dokonała awizacji odbioru towaru z magazynów powoda, jednak okazało się, iż pozwana zalega z płatnościami na rzecz powoda i innych podmiotów współpracujących z powodem. W rozmowie telefonicznej powód ustalił, iż pozwana ma problem z regulowaniem płatności z powodu braków środków na rachunku bankowym. W tej sytuacji powód wstrzymał się z wydaniem towaru do czasu uregulowania przez pozwaną należności, o czym powiadomił pozwaną na piśmie. Wkrótce potem pozwana uregulowała należności; powód poinformował pisemnie pozwaną o możliwości odbioru towaru. Pomimo wyznaczenia dodatkowego terminu pozwana nie przystąpiła do odbioru towaru. W związku z tym, iż powód nie mógł w długim czasie przechowywać towaru odstąpił od zawartej umowy. Pismem z dnia 8 stycznia 2015 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 86.400 zł tytułem kary umownej związanej z niezrealizowaną umową.

W odpowiedzi na pozew z dnia 21 lutego 2016 r. (k. 48-51) pozwana (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że kwestionuje powództwo zarówno co do zasady, jak i wysokości. Przyznała, iż łączyła ją z powodem umowa z dnia 29 maja 2014 r. nr (...), której integralną częścią były Ogólne Warunki Skupu. Zgodnie z §4 OWS powodowi było należne odszkodowanie w wysokości 15% wartości niezrealizowanego kontraktu, w przypadku niewykonania kontraktu z winy pozwanej. Pozwana zarzuciła, iż nie zachodziły przesłanki pozwalające na obciążenie pozwanej karą umowną, w szczególności powód nie zdołał skutecznie odstąpić od umowy zawartej z pozwaną. Ponadto pozwana wskazała, iż powód nie poniósł jakiegokolwiek szkody, a ponadto, pomimo kilkukrotnie podejmowanych prób odbioru towaru, powód niezasadnie odmawiał wydania pozwanej towaru. Wskazała przy tym, iż powód nie miał uprawnienia do dochodzenia kary umownej, lecz do dochodzenia odszkodowania. Pozwana również zarzuciła, iż strony prowadziły rozmowy dotyczące rozwiązania umowy za porozumieniem stron, zaś gdy pozwana przygotowała treść porozumienia i przelała pełnomocnikowi powoda treść porozumienia w dniu 24 października 2014 r., powód nie wyraził zgody i pismem z dnia 3 listopada 2014 r., które pozwana otrzymała poprzez e-mail w dniu 5 listopada 2014 r., odstąpił od umowy. Tym zachowaniem zdaniem pozwanej powód naruszył zasady uczciwości kupieckiej i dobre obyczaje.

Pozwana wyjaśniła, iż pozwana komunikowała powodowi gotowość odbioru zakupionego towaru w określonym dniu w drodze ustalonej awizacji poprzez e-mail. Próby odbioru towaru we wrześniu 2014 r. okazały się jednak bezskuteczne. W odpowiedzi na pismo powoda z dnia 14 października 2014 r. pełnomocnik pozwanej wskazał, iż samochody po odbiór zamówionego towaru zostaną podstawione w dniu 16 października 2014 r. W dniach 16 i 17 października 2014 r. pracownicy pozwanej, pod dokonanej awizacji, podjęli próbę odbioru towaru z gospodarstwa powoda, jednak towar nie został mu wydany. W dniu 22 października 2014 r. pozwana dokonała ponownej awizacji poprzez e-mail. Samochody przeznaczone do odbioru zostały zgodnie z ustaleniami podstawione pod gospodarstwo powoda w K. w dniu 23 października 2014 r. Powód jednak ponownie odmówił wydania towaru. W tych okolicznościach pełnomocnik pozwanej w piśmie z dnia 7 listopada 2014 r. wezwał powoda do realizacji umowy poprzez wydanie towaru. Wskazano termin odbioru towaru na dzień 12 listopada 2014 r., informując, że odmowa wydania towaru będzie skutkować odstąpieniem od umowy. Pozwana dokonała ponownej awizacji oraz podstawiała

pod gospodarstwo powoda samochód w dniu 12 listopada 2014 r., lecz powód odmówił wydania towaru. Wobec braku wydania towaru pozwana odstąpiła od umowy zawartej z powodem, wskazując jako przyczynę zawinienie powoda, polegające na odmowie wydania towaru. Następnie pismem z dnia 8 stycznia 2015 r. pozwana wezwała powoda do zapłaty kary umownej w wysokości 15% wartości niewydanego towaru, jednakże powód nie zapłacił pozwanej oraz wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 84.600 zł.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

Powód J. R. prowadzi w K. gospodarstwo rolne, w którym produkuje pszenicę. W K. położone są również magazyny, w których powód przechowuje zboże zakupione przez swoich kontrahentów. Ponadto powód jest współnikiem (...) PARK spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K..

Niesporne, a nadto dowód:

- zeznania świadka A. Ś. (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 00:27:50-01:00:25, k. 132-140),
- zeznania powoda J. R. (e-protokół z dnia 21 grudnia 2016 r., 00:12:00-00:51:36, k. 155-158).

W dniu 29 maja 2014 r. w S. powód zawarł z pozwaną (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. umowę nr (...).

Na podstawie umowy powód (oznaczony w umowie jako (...)) zobowiązał się wydać pozwanej (oznaczonej w umowie jako (...)) z magazynu w K. do dnia 30 sierpnia 2014 r. 800 t pszenicy pochodzącej ze zbioru w 2014 r. Cena za 1 t pszenicy została ustalona dla: pszenicy A – 720 zł, pszenicy (...) – 710 zł, pszenicy paszowej – 690 zł. Płatność za towar miała nastąpić w terminie 14 dni od dostarczenia przez powoda oryginału faktury VAT lub wystawieniu faktury RR (§ 1 i § 2 umowy). Integralną część umowy stanowiły Ogólne Warunki Skupu ustalone przez pozwaną (§ 2 umowy).

W § 4 pkt 9 umowy strony zawarły postanowienie w brzmieniu:

„W przypadku niewykonania kontraktu z winy Sprzedającego w całości, Sprzedający zapłaci Kupującemu karę w wysokości 15% wartości niezrealizowanego kontraktu. Ponadto Kupujący ma prawo obciążyć Sprzedającego różnicą wynikającą z nabycia brakującej partii towaru od innego dostawcy po aktualnych cenach rynkowych. W przypadku niezrealizowania kontraktu w całości z winy Kupującego, Sprzedający ma prawo do odszkodowania w wysokości 15% wartości nieodebranego towaru.”

W umowie zastrzeżono, że wszelkie zmiany i uzupełnienia umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności, a uzgodnienia dokonane poza umową nie są prawnie skuteczne. W sprawach nieuregulowanych w umowie miały znajdować zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego (§ 4 umowy).

dowód:

- umowa z dnia 29 maja 2014 r. nr (...) (k. 15, 58).

W Ogólnych Warunkach Skupu pozwanej z dnia 1 stycznia 2014 r. ustalono, że dostawy zakupionego towaru do obiektów pozwanej mogą odbywać się jedynie po uprzedniej awizacji lub na żądanie pozwanej, przy czym awizacja musi być dokonana drogą pisemną (telefax lub e-mail) na minimum jeden dzień przed planowaną dostawą, a pozwana musi wyrazić zgodę na dostawy. Sprzedający przy dostawie musiał posiadać nr umowy, na podstawie której dostarcza towar. Z kolei odbiory zakupionego towaru przez pozwaną z magazynu (...) miały się odbywać po uprzednim powiadomieniu Sprzedającego drogą pisemną (telefax lub e-mail) na przynajmniej jeden dzień przed zaplanowanym odbiorem. Sprzedający był obowiązany do sprawdzenia zgodności podstawionych samochodów oraz nazwiska i nr dowodu osobistego kierowców z danymi przesłanymi w awizacji. Pozwana miała nie ponosić odpowiedzialności za wydanie towaru osobom nieuprawnionym w dosłanej awizacji. W przypadku odmowy wydania towaru przez Sprzedającego po podstawieniu prawidłowo zaawizowanych środków transportu pozwanej, Sprzedający miał ponosić

wszelkie związane z tym faktem koszty, w tym przekierowania tychże środków transportu w inne miejsce, a także ewentualnych kosztów powstałych na skutek konieczności zakupu takiej samej partii towaru u innego Sprzedającego, a wynikających z różnicy cen zakupu (§ 3 OWS).

Zgodnie z OWS w przypadku niewykonania umowy przez Sprzedającego lub w przypadku nienależytego wykonania Umowy przez Sprzedającego poprzez brak terminowej dostawy całości lub części towaru lub w wyniku odrzucenia towaru przez pozwaną, naliczana miała być kara umowna w wysokości 25% wartości umowy. Zastrzeżona kara umowna nie wyłączała prawa pozwanej do dochodzenia odszkodowania uzupełniającego na zasadach przewidzianych w Kodeksie cywilnym (§5 OWS).

Kierowana pomiędzy stronami korespondencja w formie listu poleconego w przypadku nieodebrania miała być uważana za skutecznie doręczoną (§6 OWS).

dowód:

- Ogólne Warunki Skupu z dnia 1 stycznia 2014 r. (k. 59-61).

Oprócz ww. umowy dotyczącej pszenicy pozwana zawarła z powodem umowę dotyczącą sprzedaży przez powoda na rzecz pozwanej rzepaku, jednak rzepak miał być dostarczony wcześniej niż pszenica.

Pomiędzy A. Ś. oraz spółką (...) sp. z o.o. a pozwaną również zostały zawarte umowy, na podstawie których pozwana miała nabyć od tych podmiotów pszenicę, a także rzepak. Warunki tych umów były analogiczne, jak w przypadku umowy zawartej przez pozwaną z powodem.

dowód:

- zeznania świadka A. Ś. (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 00:27:50-01:00:25, k. 132-140),
- zeznania świadka J. W. (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 01:01:33-01:38:18, k. 132-140),
- zeznania świadka A. C. (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 01:56:26-02:08:01, k. 132-140),
- zeznania powoda J. R. (e-protokół z dnia 21 grudnia 2016 r., 00:12:00-00:51:36, k. 155-158),
- zeznania K. S. w charakterze strony pozwanej (e-protokół z dnia 21 grudnia 2016 r., 00:52:10-01:18:15, k. 155-158).

W sierpniu 2014 r. powód przygotował dla pozwanej, zgodnie z zawartą umową, 800 t pszenicy i umieścił ją w magazynie w swoim gospodarstwie w K..

Pozwana do 30 sierpnia 2014 r. nie kontaktowała się z powodem w sprawie ustalenia terminu odbioru pszenicy.

dowód:

- zeznania świadka A. Ś. (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 00:27:50-01:00:25, k. 132-140),
- zeznania świadka J. W. (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 01:01:33-01:38:18, k. 132-140),
- zeznania powoda J. R. (e-protokół z dnia 21 grudnia 2016 r., 00:12:00-00:51:36, k. 155-158),
- zeznania K. S. w charakterze strony pozwanej (e-protokół z dnia 21 grudnia 2016 r., 00:52:10-01:18:15, k. 155-158).

Pismem z dnia 12 września 2014 r. pełnomocnik powoda wezwał pozwaną do wykonania umowy z dnia 29 maja 2014 r. nr (...) poprzez odbiór zamówionego towaru w terminie 5 dni od doręczenia wezwania. Jednocześnie zaznaczył, iż

po bezskutecznym upływie terminu powód będzie uprawniony do dostąpienia od umowy. Wezwanie zostało nadane do pozwanej listem poleconym w dniu 12 września 2014 r., a pozwana otrzymała je w dniu 15 września 2014 r.

W odpowiedzi na pismo pełnomocnika powoda pozwana pismem z dnia 18 września 2014 r. poinformowała, iż przystąpi do wykonania umowy z dniem 19 września 2014 r., zaś awizacja na ten dzień i następne terminy będą przesyłane poprzez e-mail.

Dowód:

- wezwanie z dnia 12 września 2014 r. wraz z dowodem nadania i potwierdzeniem odbioru (k. 13),
- pismo z dnia 18 września 2014 r. (k. 122),
- zeznania świadka J. W. (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 01:01:33-01:38:18, k. 132-140).

W dniu 19 września 2014 r. pozwana zleciła przedsiębiorstwu przewozowemu odbiór towaru z gospodarstwa powoda w K.. Przewoźnik udał się do gospodarstwa powoda w celu odbioru towaru, lecz powód odmówił mu załadunku, informując, że pozwana nie uregulowała należności za towar.

Dowód:

- e-mail z dnia 19 września 2014 r. (k. 66).

W piśmie z dnia 19 września 2014 r. pełnomocnik powoda poinformował pozwaną, iż nawiązując do nadesłanej przez pozwaną awizacji, przedstawiającej zamiar odebrania towaru, musi poinformować o wstrzymaniu się przez powoda z wydaniem towaru na podstawie art. 490 § 1 k.c. Wyjaśnił, iż powód, A. Ś. oraz (...) -PARK sp. z o.o. zawarli z pozwaną umowy sprzedaży pszenicy oraz rzepaku, a część towaru została pozwanej wydana. W związku z tym przez (...) PARK sp. z o.o. zostały wystawione faktury VAT nr (...), lecz nie zostały przez pozwaną opłacone. W rozmowie z księgową pozwanej kontrahenci pozwanej otrzymali informację, iż pozwana nie ma środków na rachunku bankowym, z których mogłyby realizować płatności na rzecz kontrahentów. Ponadto inni kontrahenci pozwanej poinformowali powoda, iż pozwana nie reguluje swoich należności na ich rzecz. W związku z tym, w celu zabezpieczenia spełnienia świadczenia, powód poinformował, że wstrzymuje się z wydaniem towaru do czasu uregulowania dotychczasowych należności i ustanowienia odpowiedniego zabezpieczenia zapłaty za kolejne partie towaru.

Pismo zostało nadane w dniu 19 września 2014 r., a doręczone pozwanej w dniu 23 września 2014 r.

Dowód:

- pismo z dnia 19 września 2014 r. wraz z dowodem nadania i potwierdzeniem odbioru (k. 14, 123),
- zeznania świadka A. Ś. (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 00:27:50-01:00:25, k. 132-140),
- zeznania świadka J. W. (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 01:01:33-01:38:18, k. 132-140),
- zeznania powoda J. R. (e-protokół z dnia 21 grudnia 2016 r., 00:12:00-00:51:36, k. 155-158),
- zeznania K. S. w charakterze strony pozwanej (e-protokół z dnia 21 grudnia 2016 r., 00:52:10-01:18:15, k. 155-158).

Faktury VAT nr (...) wskazywane przez powoda w piśmie z dnia 19 września 2014 r. zostały wystawione przez (...) Park sp. z o.o. Należność wynikającą z faktury VAT nr (...) pozwana uiszczała na rzecz (...) Park sp. z o.o. w dwóch transzach w dniu 16 oraz 19 września 2014 r.

Na dzień 19 września 2014 r. pozwana nie miała wobec powoda wymagalnych wierzytelności.

Dowód:

- zestawienie faktur (k. 111, 131),
- faktura VAT nr (...)/2014z dnia 21 sierpnia 2014 r. (k. 112),
- polecenia przelewu (k. 113, 114),
- zapisy na koncie (k. 119-121),
- zeznania świadka A. Ś. (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 00:27:50-01:00:25, k. 132-140),
- zeznania świadka A. C. (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 01:56:26-02:08:01, k. 132-140),
- zeznania powoda J. R. (e-protokół z dnia 21 grudnia 2016 r., 00:12:00-00:51:36, k. 155-158),
- zeznania K. S. w charakterze strony pozwanej (e-protokół z dnia 21 grudnia 2016 r., 00:52:10-01:18:15, k. 155-158).

W odpowiedzi na pismo pełnomocnika powoda z dnia 19 września 2014 r. pełnomocnik pozwanej pismem z dnia 22 września 2014 r. poinformował powoda, iż brak jest podstaw do wstrzymania się przez powoda ze spełnieniem świadczenia (wydaniem towaru), zwłaszcza z uwagi na kondycję finansową pozwanej, która nie ma żadnych wymagalnych i nieuregulowanych wobec powoda zobowiązań finansowych. Jednocześnie wezwał powoda do wydania pozwanej towaru do dnia 26 września 2014 r. z zastrzeżeniem, iż w braku wydania towaru w tym terminie pozwana będzie uprawniona do odstąpienia od umowy i dochodzenia odszkodowania.

Odpowiedź pełnomocnika pozwanej została nadana do powoda listem poleconym w dniu 23 września 2014 r.

Dowód:

- pismo z dnia 22 września 2014 r. wraz z dowodem nadania (k. 79).

Pismem z dnia 30 września 2014 r., odpowiadając na pismo pełnomocnika pozwanej z dnia 22 września 2014 r., pełnomocnik powoda poinformował, iż w związku z uregulowaniem przez pozwaną płatności za faktury VAT nr (...), wyraża zgodę na odbiór towaru przez pozwaną.

Pismo zostało nadane do pozwanej listem poleconym w dniu 1 października 2014 r., a doręczone w dniu 6 października 2014 r.

Dowód:

- pismo z dnia 30 września 2014 r. wraz z dowodem nadania i potwierdzeniem odbioru (k. 11-12, 80, 124).

Pismem z dnia 12 października 2014 r. pełnomocnik powoda poinformował pozwaną, iż powód wyznacza pozwanej dodatkowy termin odbioru pierwszej partii towaru (600 t) od dnia 15 października 2014 r. do dnia 22 października 2014 r. Jednocześnie zaznaczył, iż brak odbioru towaru w ww. terminie może powodować odstąpienie przez powoda od umowy z winy pozwanej i sprzedaż towaru innemu podmiotowi.

Wezwanie zostało doręczone pozwanej w dniu 14 października 2014 r.

W odpowiedzi na ww. wezwanie w wiadomości e-mail z dnia 15 października 2014 r. pełnomocnik pozwanej poinformował pełnomocnika powoda, że pozwana nie może przystąpić do odbioru towaru w dniu 15 października 2014 r., gdyż pismo otrzymała w dniu 14 października 2014 r. i nie jest w stanie zorganizować transportu. Jednocześnie

pełnomocnik pozwanej poinformował, iż pozwana przystąpi do odbioru towaru w dniu 16 października 2014 r., o czym pozwana poinformuje powoda odrębną awizacją.

Dowód:

- wezwanie z dnia 12 października 2014 r. wraz z potwierdzeniem odbioru (k. 7-8),
- e-mail z dnia 15 października 2014 r. (k. 62, 125),
- zeznania świadka A. Ś. (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 00:27:50-01:00:25, k. 132-140).

W dniu 17 października 2014 r. pozwana wysłała do gospodarstwa rolnego powoda swojego pracownika w celu dokonania odbioru towaru. Próbę odbioru towaru poprzedzała awizacja. Powód odmówił jednak wydania towaru pracownikowi pozwanej. Przedstawiciel pozwanej – J. W. skontaktował się wówczas z powodem i ustalił, iż pozwana odbierze od powoda pszenicę w dniu 23 października 2014 r.

Dowód:

- zeznania świadka J. W. (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 01:01:33-01:38:18, k. 132-140),
- zeznania świadka T. R. zeznania (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 01:39:34-01:50:34, k. 132-140),
- zeznania świadka M. K. (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 01:51:14-01:55:14, k. 132-140),
- zeznania K. S. w charakterze strony pozwanej (e-protokół z dnia 21 grudnia 2016 r., 00:52:10-01:18:15, k. 155-158).

W dniu 23 października 2014 r. pozwana wysłała do gospodarstwa rolnego powoda swoich pracownika w celu dokonania odbioru towaru. Powód odmówił jednak wydania towaru pracownikowi pozwanej.

Dowód:

- zeznania świadka J. W. (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 01:01:33-01:38:18, k. 132-140),
- zeznania świadka T. R. zeznania (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 01:39:34-01:50:34, k. 132-140).
- zeznania świadka M. K. (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 01:51:14-01:55:14, k. 132-140).
- zeznania K. S. w charakterze strony pozwanej (e-protokół z dnia 21 grudnia 2016 r., 00:52:10-01:18:15, k. 155-158).

Z uwagi na zaistniałą sytuację w dniu 23 października 2014 r. przedstawiciel pozwanej – J. W. oraz powód odbyli w K. rozmowę na temat rozwiązania problemu. Wspólnie ustalili, iż najlepszym rozwiązaniem będzie rozwiązanie umowy z dnia 29 maja 2014 r. nr (...). za porozumieniem stron. Projekt takiego porozumienia miała przygotować pozwana i następnie przesłać powodowi do zatwierdzenia.

W dniu 24 października 2014 r. pozwana przesłała powodowi wiadomość e-mail, załączając do niej projekt porozumienia o rozwiązaniu umowy. Zgodnie z projektem porozumienia powód i pozwana mieli rozwiązać umowę z dnia 29 maja 2014 r. nr (...), oświadczając, iż na dzień rozwiązania umowy nie zgłaszają w stosunku do siebie żadnych roszczeń, a porozumienie wyczerpuje wszystkie wzajemne roszczenia z tytułu rozwiązywanej umowy.

Dowód:

- e-mail z dnia 24 października 2014 r. wraz z projektem porozumienia (k. 81-82),

- zeznania świadka J. W. (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 01:01:33-01:38:18, k. 132-140),
- zeznania świadka T. R. zeznania (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 01:39:34-01:50:34, k. 132-140),
- zeznania powoda J. R. (e-protokół z dnia 21 grudnia 2016 r., 00:12:00-00:51:36, k. 155-158),
- zeznania K. S. w charakterze strony pozwanej (e-protokół z dnia 21 grudnia 2016 r., 00:52:10-01:18:15, k. 155-158).

Pismem z dnia 3 listopada 2014 r. powód oświadczył pozwanej, iż odstępuje od umowy z dnia 29 maja 2014 r. nr (...) z wyłącznej winy pozwanej, polegającej na nieodebraniu towaru w wyznaczonym terminie.

Oświadczenie zostało nadane do pozwanej listem poleconym w dniu 3 listopada 2014 r.

Dowód:

- oświadczenie z dnia 3 listopada 2014 r. wraz z dowodem nadania (k. 9, 86).

Powód nie kontaktował się z pozwaną w związku z zawarciem porozumienia o rozwiązaniu umowy, w tym nie zatwierdził przesłanego przez pozwaną projektu porozumienia, w związku z czym pozwana w dniu 5 listopada 2014 r. przesłała powodowi wiadomość e-mail, w której poinformowała, iż jeżeli do dnia 6 listopada 2014 r. nie otrzyma od powoda informacji odnośnie do przesłanego projektu, uzna treść projektu porozumienia za wiążącą.

Dowód:

- e-mail z dnia 5 listopada 2014 r. (k. 83),
- zeznania powoda J. R. (e-protokół z dnia 21 grudnia 2016 r., 00:12:00-00:51:36, k. 155-158).

W dniu 7 listopada 2014 r. pełnomocnik powoda odpowiedział na wiadomość pozwanej z dnia 5 listopada 2014 r., informując, iż powód nie zgadza się z projektem porozumienia i zamierza odstąpić od zawartej z pozwaną umowy.

W dniu 6 listopada 2014 r., do pozwanej dotarło oświadczenie powoda z dnia 3 listopada 2014 r. o odstąpieniu od umowy.

W odpowiedzi na pismo powoda o odstąpieniu od umowy pełnomocnik pozwanej w piśmie z dnia 7 listopada 2014 r. poinformował, iż złożone oświadczenie o odstąpieniu od umowy jest nieskuteczne. Ponadto wskazał, iż pozwana w dniu 23 października 2014 r. podstawiła pod gospodarstwo powoda środek transportowy w celu przeprowadzenia odbioru towaru, lecz powód odmówił wydania towaru. Jednocześnie wezwał powoda do wydania towaru w dniu 12 listopada 2014 r., zastrzegając, iż ponowna odmowa wydania towaru będzie podstawą do odstąpienia przez pozwaną od umowy oraz dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. O podstawieniu samochodów odbiorczych powód miał zostać poinformowany odrębną awizacją.

Pismo zostano nadane do powoda listem poleconym w dniu 7 listopada 2014 r. oraz jako załącznik do wiadomości e-mail.

Dowód:

- pismo z dnia 7 listopada 2014 r. wraz z dowodem nadania (k. 67, 69),
- e-mail z dnia 7 listopada 2014 r. (k. 68),
- e-mail z dnia 7 listopada 2014 r. (k. 84),

- zeznania K. S. w charakterze strony pozwanej (e-protokół z dnia 21 grudnia 2016 r., 00:52:10-01:18:15, k. 155-158).

W dniu 7 listopada 2014 r. pozwana przesłała powodowi wiadomość e-mail, wskazując, iż dokona odbioru towaru z umowy nr (...) w dniu 12 listopada 2014 r. Przez pozwaną pod magazyn powoda w K. miał zostać podstawiony samochód ZS 1890-H, kierowany przez T. R..

Wskazany przez pozwaną kierowca w dniu 12 listopada 2012 r. przybył do gospodarstwa powoda w K. w celu dokonania odbioru towaru, lecz powód odmówił wydania towaru.

W związku z odmową wydania przez powoda towaru pełnomocnik pozwanej w piśmie z dnia 13 listopada 2014 r. oświadczył, iż pozwana odstępuje od umowy z dnia 29 maja 2014 r. nr (...).

Oświadczenie o odstąpieniu od umowy zostało nadane w dniu 13 listopada 2014 r. listem poleconym do pełnomocnika powoda, a przesyłką kurierską bezpośrednio do powoda.

Dowód:

- e-mail z dnia 7 listopada 2014 r. (k. 70, 126),
- pismo z dnia 13 listopada 2014 r. wraz z dowodami nadania (k. 72-75),
- zeznania świadka J. W. (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 01:01:33-01:38:18, k. 132-140),
- zeznania świadka T. R. zeznania (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 01:39:34-01:50:34, k. 132-140),
- zeznania świadka M. K. (e-protokół z dnia 12 października 2016 r., 01:51:14-01:55:14, k. 132-140).
- zeznania K. S. w charakterze strony pozwanej (e-protokół z dnia 21 grudnia 2016 r., 00:52:10-01:18:15, k. 155-158).

W dniu 13 listopada 2014 r. pełnomocnik powoda przesłał do pozwanej wiadomość e-mail, w której poinformował, iż powód wysłał pozwanej pismo zawierające oświadczenie o odstąpieniu od umowy, wobec czego prosi, aby nie przysyłać do powoda pojazdów w celu odbioru pszenicy.

Dowód:

- e-mail z dnia 13 listopada 2014 r. (k. 85).

Pismem z dnia 8 stycznia 2015 r. pełnomocnik powoda wezwał pozwaną do zapłaty na rzecz powoda w terminie 3 dni od doręczenia wezwania kary umownej w kwocie 86.400 zł z tytułu niezrealizowania umowy z dnia 29 maja 2014 r. nr (...).

Wezwanie do zapłaty zostało nadane do pozwanej listem poleconym w dniu 8 stycznia 2015 r.

Dowód:

- wezwanie z dnia 8 stycznia 2015 r. wraz z dowodem nadania (k. 10).

Pismem z dnia 8 stycznia 2015 r. pełnomocnik pozwanej wezwał powoda do zapłaty na rzecz pozwanej kwoty w terminie 3 dni od doręczenia wezwania kary umownej w kwocie 86.400 zł z tytułu niezrealizowania umowy z dnia 29 maja 2014 r. nr (...).

Wezwanie do zapłaty zostało nadane do powoda listem poleconym w dniu 8 stycznia 2015 r.

Dowód:

- wezwanie z dnia 8 stycznia 2015 r. wraz z dowodem nadania (k. 76-77).

Pełnomocnik pozwanej pismem z dnia 12 stycznia 2015 r., odpowiadając na wezwanie do zapłaty z dnia 8 stycznia 2015 r., poinformował powoda, iż brak jest podstaw prawnych do żądania od pozwanej zapłaty.

Pismo to zostało nadane do pełnomocnika powoda listem poleconym w dniu 15 stycznia 2015 r.

Dowód:

- pismo z dnia 12 stycznia 2015 r. wraz z dowodem nadania (k. 78).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stan faktyczny w sprawie ustalono na podstawie dowodów z dokumentów, korespondencji elektronicznej prowadzonej przez strony, których autentyczność nie była przez strony kwestionowana oraz zeznań świadków i (w części) stron. Sąd nie znalazł podstaw do odmówienia wiary zeznaniom świadków, tym bardziej, że znajdowały one potwierdzenie w korespondencji stron.

Powództwo oparte jest na przepisie art. 483 k.c., zgodnie z którym można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). W myśl przepisu art. 484 § 1 k.c. w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody.

W orzecznictwie wskazuje się, że kara umowna jest cywilnoprawną sankcją za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Pełni ona funkcję zarówno represyjną, jak i kompensacyjną, stanowiąc surogat odszkodowania. Zakres odpowiedzialności z tytułu kary umownej pokrywa się w pełni z zakresem ogólnej odpowiedzialności dłużnika za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 471 k.c.). Zastrzeżenie kary umownej powoduje modyfikację ogólnych reguł odpowiedzialności w tym sensie, że dla zaistnienia obowiązku zapłaty kary umownej niezbędne jest łączne wystąpienie tylko dwóch przesłanek pozytywnych. Pierwszą z nich jest istnienie skutecznego postanowienia umownego, z którego wynika obowiązek świadczenia kary umownej, drugą – niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania lub obowiązku, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność (tak też Kodeks cywilny. Komentarz. Zobowiązania – część ogólna, red. A. Rzetecka – Gil, Lex/el. 2011 i cytowana tam literatura; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2005r., sygn. II CK 420/04, Lex nr 301769; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2005r., sygn. V CK 869/04, Lex nr 150649).

Należy zwrócić uwagę, iż już z brzmienia przepisu 483 k.c. wynika, że strony mogą zastrzec w umowie karę zarówno za niewykonanie zobowiązania, jak i nienależyte wykonanie zobowiązania. Są to dwa różne przypadki, kiedy zachowanie dłużnika odbiega od wzorca przewidzianego w umowie. Z niewykonaniem zobowiązania mamy do czynienia wówczas, gdy w ogóle nie dochodzi do realizacji obowiązków wskazanych w umowie. Z kolei nienależyte wykonanie zobowiązania występuje wówczas, gdy wprowadzie strona przystępuje do wykonywania umowy, lecz ze względu na nieodpowiednią jakość świadczenia albo na spełnienie świadczenia w innym terminie, w szczególności z opóźnieniem w stosunku do terminu określonego w umowie, dochodzi do rozbieżności między sposobem wykonania zobowiązania wskazanym w umowie, a tym, który miał miejsce w rzeczywistości.

Istotne dla rozstrzygnięcia sprawy było to, iż w §4 pkt 9 umowy strony przewidziały zapłatę przez pozwaną kary umownej w przypadku niezrealizowania kontraktu w całości z winy kupującego. Takie sformułowanie postanowienia o karze umownej świadczy o tym, że wolą stron było ustalenie kary umownej jedynie na wypadek niewykonania zobowiązania przez pozwaną. Zdaniem Sądu postanowienie to nie odnosi się do sytuacji, w której dochodzi do zrealizowania kontraktu, a jedynie sposób realizacji odbiega od tego, ustalonego przez strony w umowie. W

szczególności nie można przyjąć, by obejmowało ono także przypadek nienależytego wykonania zobowiązania poprzez odbiór pszenicy z uchybieniem terminu wskazanego w umowie. Sąd nie znalazł podstaw do podzielenia stanowiska strony powodowej, zgodnie z którym istotne było tylko to, czy do dnia 30 sierpnia 2014 r. po stronie pozwanej istniała gotowość do odbioru pszenicy. Taka argumentacja miałaby rację bytu, gdyby strony przewidziały karę umowną za odbiór po upływie ustalonego terminu lub generalnie - za każdy przypadek nienależytego wykonania zobowiązania. Tymczasem strony postanowiły jedynie ustalić karę umowną za niezrealizowanie kontraktu „w całości z winy kupującego”. Już z tych względów powództwo nie mogło być uwzględnione, brak jest bowiem podstaw do przyjęcia, że doszło do zastrzeżenia kary umownej za jakikolwiek przypadek nienależytego wykonania zobowiązania.

Sąd miał przy tym na uwadze, iż sam fakt uchybienia terminowi odbioru przewidzianego w umowie powodował jedynie to, iż pozwana pozostawała w zwłoce z wykonaniem zobowiązania. Pomimo uchybienia przez pozwaną terminu 30 sierpnia 2014 r. umowa nadal jednak strony obowiązywała, nie doszło bowiem w żaden sposób do jej „automatycznego” wygaśnięcia.

Podkreślenia przy tym wymaga, że w umowie strony ograniczyły podstawy obciążania strony karą umowną tylko do tych sytuacji, w których niezrealizowanie umowy nastąpiło w całości z winy tej strony. Nakładało to na stronę domagającą się zapłaty kary umownej obowiązek wykazania, że do niezrealizowania kontraktu doszło w całości z winy drugiej strony. Tymczasem powód nie udowodnił, iż to z winy pozwanej po dniu 30 sierpnia 2014 r. nie doszło do odbioru towaru. Przeciwnie, wszystkie dowody, w szczególności korespondencja stron i zeznania świadków, potwierdzają, iż podejmowano kilkakrotnie próby odebrania towaru, a do braku odbioru dochodziło na skutek zachowania powoda. Pozwana była gotowa odebrać towar w dniu 19 września 2014 r., zaś powód bezpodstawnie odmówił wydania towaru z uwagi na obawy co do uregulowania płatności. Tymczasem z zeznań świadka A. C. – księgowej pozwanej oraz zestawienia płatności (k. 111) wynika, że pozwana nie zalegała względem powoda z płatnościami, abstrahując od tego, iż rzekome zaległości, na które powoływał się powód, dotyczyły innego podmiotu, a mianowicie (...) PARK sp. z o.o., której współnikiem jest powód. Błędne było przy tym stanowisko powoda, który termin płatności obliczał od daty wystawienia faktury, nie zaś od daty jej doręczenia pozwanej, co skutkowało niezasadnym wnioskiem o opóźnieniu w zapłacie. Kolejna próba odbioru towaru przez stronę pozwaną w październiku również nie powiodła się z uwagi na odmowę wydania towaru przez powoda, co wynika z zeznań świadków – kierowców, którzy podstawiali samochody w celu ich załadunku.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda co do tego, że pozwana nie podstawiała nigdy samochodów i nie wyrażała zamiaru odebrania towaru. Zeznania te zasługiwały na uwzględnienie jedynie w części niespornej, a mianowicie iż do 30 sierpnia 2014 r. pozwana nie podjęła próby odbioru towaru. Jak jednak zaznaczono wcześniej uchybienie temu terminowi nie uzasadniało przyjęcia wniosku o „niezrealizowania umowy” i nie uprawniało tym samym powoda do naliczenia kary umownej. W pozostałej części, tj. co do braku gotowości pozwanej do odbioru towaru po 30 sierpnia 2014 r. zeznania powoda pozostawały w sprzeczności z zeznaniami świadków J. W. oraz kierowców T. R., M. K., a także z treścią korespondencji prowadzonej przez strony.

Okoliczność, że pozwana wyrażała gotowość odbioru towaru (choć z uchybieniem terminu wskazanego w umowie) nakazuje przyjąć, że to z przyczyn leżących po stronie powoda doszło ostatecznie do niezrealizowania umowy. Także zatem i z tych względów brak było podstaw do obciążenia pozwanej karą umowną przewidzianą w §4 pkt 9 umowy.

Mając na uwadze powyższe okoliczności powództwo oddalono.

Wobec tego, że powód przegrał sprawę na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zasądzono od niego koszty procesu obejmujące opłatę skarbową od pełnomocnictwa i wynagrodzenie pełnomocnika, którego wysokość ustalono w oparciu o przepisy § 2 pkt 6 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.